

Komentář

Zahraníční obchod zaznamenal v 1. čtvrtletí 2009 meziroční pokles obrátu. V porovnání s 1. čtvrtletím 2008 vlivem meziročního snížení vývozu o 18,8 % a dovozu o 20,0 % klesl obrát zahraničního obchodu o 19,4 % (243,3 mld. Kč). Na jeho meziročním snížení se propad vývozu podílel 49,7 % a dovozu 50,3 %. Saldo zahraničního obchodu skončilo přebytkem 35,3 mld. Kč.

Rozhodující vliv na výsledky zahraničního obchodu podle Standardní klasifikace produkce měl vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu (SKP 15 až 36). Vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu klesl v 1. čtvrtletí 2009 proti 1. čtvrtletí 2008 o 20,1 % (124,5 mld. Kč) a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu se ve stejném období snížil o 20,8 % (113,9 mld. Kč). Současně se meziročně oslabil úloha těchto výrobků v celkovém vývozu (z 96,2 % v 1. čtvrtletí 2008 na 94,7 % v 1. čtvrtletí 2009) i na celkovém dovozu (z 89,7 % v 1. čtvrtletí 2008 na 88,9 % v 1. čtvrtletí 2009). V důsledku oslabení CZK k EUR a zejména k USD vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu vyjádřený v těchto měnách zaznamenal meziroční pokles – vývoz a dovoz v přepočtu na EUR o 26,0 % a 26,7 % a v přepočtu na USD o 35,8 % a 36,3 %.

Ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu si s podílem 16,6 % nejsilnější postavení, meziročně však o 1,7 p.b. slabší, udržela motorová vozidla, přívěsy a návěsy, jejichž vývoz meziročně klesl o 26,5 % (31,4 mld. Kč). K dalším významným položkám vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu patřily stroje a zařízení j.n. s podílem 11,5 %, kancelářské stroje a počítače s podílem 7,8 %, elektrické stroje a zařízení j.n. s podílem 7,4 % a rádiová, televizní a spojivá zařízení a přístroje s podílem 7,2 %. I tyto položky zaznamenaly meziroční snížení vývozu a tím proti 1. čtvrtletí 2008 i pokles jejich pozice na celkovém vývozu.

V dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu měly nejméně významnější (10,8 %) pozici, která byla meziročně o 0,8 p.b. silnější, chemické látky, přípravky, výrobky a chemická vlákna, jejichž dovoz byl ale meziročně nižší o 13,3 %. K významnějším položkám dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu se s podílem 8,8 %, 8,7 % a 8,1 % řadily ještě stroje a zařízení j.n., rádiová, televizní a spojivá zařízení a přístroje a motorová vozidla, přívěsy a návěsy. Kromě výrobků zpracovatelského průmyslu měly z ostatních položek SKP v celkovém dovozu významnější podíl (7,3 %) ropa a zemní plyn (SKP 11).

Kladné saldo zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu bylo meziročně o 10,6 mld. Kč nižší a dosáhlo 61,8 mld. Kč. Nadále mělo převažující podíl na docíleném přebytku celkového zahraničního obchodu. U všech významnějších položek se projevil meziroční pokles kladné bilance zahraničního obchodu – u motorových vozidel, přívěsů a návěsů o 8,9 mld. Kč, elektrických strojů a zařízení o 3,6 mld. Kč, kancelářských strojů a počítačů o 2,4 mld. Kč a u strojů a zařízení j.n. o 2,0 mld. Kč. Z výrobků zpracovatelského průmyslu vykázaly největší schodek, který se však meziročně snížil o 4,4 mld. Kč, chemické látky, přípravky, výrobky a chemická vlákna. Z položek mimo výrobků zpracovatelského průmyslu stojí za zaznamenání vysoký schodek (32,6 mld. Kč) obchodu s ropou a zemním plynem, který byl ale meziročně o 6,9 mld. Kč nižší.

Největší část zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu byla v 1. čtvrtletí 2009 stejně jako v 1. čtvrtletí 2008 realizována se státy EU. Z celkového vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu připadlo v 1. čtvrtletí 2009 na jejich vývoz do států EU 84,7 % (85,7 % v 1. čtvrtletí 2008) a z celkového dovozu těchto výrobků představoval jejich dovoz ze států EU 68,9 % (73,6 % v 1. čtvrtletí 2008). Vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu do států EU meziročně klesl o 21,0 %, dovoz těchto výrobků ze států EU byl meziročně nižší o 25,8 %. Nejméně významnější úlohu ve vývozu do států EU měla motorová vozidla, přívěsy a návěsy (17,5 %), stroje a zařízení j.n. (10,6 %), kancelářské stroje a počítače (7,8 %) a rádiová, televizní a spojivá zařízení a přístroje (7,5 %), v dovozu ze států EU to byly chemické látky, přípravky, výrobky a chemická vlákna (12,9 %), motorová vozidla, přívěsy a návěsy (11,1 %), stroje a zařízení j.n. (10,6 %) a základní kovy a hutní výrobky (9,0 %). Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu v relaci ke státům EU pozitivně ovlivnila kladné saldo celkového zahraničního obchodu. V 1. čtvrtletí 2009 skončila přebytkem 120,9 mld. Kč proti 128,5 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2008.

Ostatní teritoriální uskupení měla výrazně nižší podíl na zahraničním obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu. Např. rozvojové ekonomiky a evropské tranzitivní ekonomiky a SNS se podílely v 1. čtvrtletí 2009 na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu 3,7 % a 4,4 % a na celkovém dovozu těchto výrobků 7,3 % a 1,5 %. V dovozu z evropských tranzitivních ekonomik a SNS měla nejméně významnější pozici s podílem 79,1 % na celkovém dovozu z těchto států ropa a zemní plyn. Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu k rozvojovým ekonomikám skončila v 1. čtvrtletí schodkem 13,4 mld. Kč proti 15,8 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2008 a k evropským tranzitivním ekonomikám a SNS zaznamenala přebytek 15,4 mld. Kč v porovnání s 17,7 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2008.